

*Хащевацька Юлія Олегівна,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

*Дмитренко Емілія Станіславівна,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
завідувач кафедри фінансового права,
професор, доктор юридичних наук*

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ДО ВИМОГ АКТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Протягом останніх років в Україні проведено низку реформ, спрямованих на удосконалення системи управління державними фінансами та фінансового контролю. Водночас євроінтеграційні процеси потребують подальшого розвитку державної політики щодо фінансового контролю та аудиту, що базуються на міжнародних стандартах і відповідають основоположним принципам підзвітності, прозорості, економності, ефективності та результативності. У контексті підготовки та підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом (далі – Угода про асоціацію з ЄС) [1] були створені передумови для реформування контрольних повноважень міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, які забезпечили прийняття нових нормативно-правових актів, що ґрунтуються на положеннях базових компонентів європейської моделі державного внутрішнього фінансового контролю та внутрішнього аудиту. Відповідальність за їх побудову та функціонування у підвідомчих бюджетних установах офіційно закріплена за їх керівниками [2, с. 7-23].

Інститут фінансового контролю будь-якої країни, що має статус асоційованого члена Європейського Союзу, має відповідати вимогам *acquis* до контролю коштів ЄС. А оскільки країни – члени ЄС зобов'язані застосовувати той самий ступінь старанності при використанні коштів ЄС, як і власних бюджетних коштів, країни-претенденти повинні покращити інституції й їх контрольні можливості для належного рівня контролю за державними коштами, розробити й застосувати складні і чіткі правила та зобов'язання щодо запровадження відповідальних за кожен аспект внутрішнього контролю.

Європейський вектор розвитку України визначає необхідність забезпечення стабільності державних фінансів. У лютому 2017 р. Кабінетом Міністрів України ухвалено Стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2017-2021 рр. [3], в якій

окрему роль відведено державному фінансовому контролю та визначено його завдання. Відповідно до цієї Стратегії забезпечуватиметься розвиток таких складових частин системи управління державними фінансами за напрямом підвищення ефективності розподілу ресурсів на рівні формування державної політики: державний внутрішній фінансовий контроль; державний фінансовий контроль; незалежний зовнішній фінансовий контроль.

Центральним органом державного фінансового контролю є Державна аудиторська служба України (далі – Держаудитслужба). Для модернізації системи державного фінансового контролю з урахуванням євроінтеграційного вектору розвитку України окреслено низку завдань, які необхідно вирішити, зокрема: подальший розвиток правового поля та методологічного забезпечення системи державного фінансового контролю шляхом гармонізації з міжнародними стандартами та найкращою практикою ЄС щодо аудиту у сфері державних фінансів; розбудова інституційного потенціалу органів Держаудитслужби [4, с 82-104].

Реформування інституту фінансового контролю неможливе без врахування глобалізаційних викликів та євроінтеграційних намірів громадянського суспільства, що в свою чергу створює необхідність модернізації в інституційній структурі вітчизняної фінансової системи. Фінансова система повинна враховуючи вимоги світової спільноти, позитивний зарубіжний досвід та національні інтереси. При цьому зміни її інституційної складової полягають не лише у трансформаціях окремих інститутів, а й стосуються інституційного середовища в цілому. Водночас зміни мають складний характер, оскільки Україні слід забезпечити стабілізацію та подальше зростання економіки, з одного боку, попередити руйнацію інституційної складової в умовах радикальних реформ, з іншого. Модернізація інституційної складової фінансової системи України сприятиме забезпеченню стабільності, справедливості та прозорості, зростанню підприємницької активності, ефективності управління ризиками [5, с. 5-23].

Висновки: адаптація інституту фінансового контролю відбувається під впливом глобалізаційних викликів та євроінтеграційних намірів, що зумовлює необхідність комплексного підходу до модернізації всієї інституційної структури фінансової системи України. Центральним органом державного фінансового контролю є Держаудитслужба, на яку покладено завдання забезпечення подальшого розвитку правового поля та методологічного забезпечення системи державного фінансового контролю. Важливим етапом адаптації також є прийняття Стратегії реформування системи

управління державними фінансами на 2017-2021 рр., в якій окрему роль відведено державному фінансовому контролю.

Література:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // Офіційний вісник України. – 2014. - №75. - Ст. 2125.

2. Гуцаленко Л. В., Вахновська О. В. Напрями реформування системи державного фінансового контролю в Україні // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2017. - № 6. - С.7-23.

3. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017—2020 роки: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 142-р. // Офіційний вісник України. - 2017. - №23. - Ст. 659.

4. Король В. М., Чумакова І. Ю. Запровадження внутрішнього контролю в Україні: проблемні питання // Фінанси України. - 2016. - № 7. - С.82-104.

5. Мазаракі А., Волосович С. Домінанти інституційної модернізації фінансової системи України // Вісник КНТЕУ. - 2016. - № 1. - С.5-23.

Цувіна Тетяна Андріївна,

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного процесу*

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО СУДУ У КОНТЕКСТІ ПРИНЦИПУ ПРОПОРЦІЙНОСТІ

Сучасний стан національних систем цивільного судочинства у зарубіжних державах свідчить про те, що сьогодні все більш помітними стають впливи процесів інтернаціоналізації на цю сферу правового регулювання, що безпосередньо пов'язане із питаннями гармонізації національних процесуальних систем та необхідністю приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів справедливого правосуддя. Виходячи з потреб забезпечення кожному права на судовий захист та з метою загального підвищення якісного рівня професіоналізму практики правозастосування, ключовим завданням сьогодні стає розробка теоретичного підходу до реалізації міжнародного стандарту доступності правосуддя та ефективності цивільного судочинства.

Провідне значення для цивільного судочинства має п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. (надалі – ЄКПЛ), який закріпив право кожного на справедливий і